RAN - 1 9 0 8 0 6 0 1 0 3 0 1 0 0 0 1

RAN-1908060103010001 / 1908060403010001 / 1908060203010001

M.Com. (Sem. III) Examination October - 2023

Organized Markets

સૂચના : / Instructions

(૧) **નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.**
Fill up strictly the details of ☛ signs on your answer book

Name of the Examination:

☛ **M.Com. (Sem. III)**

Name of the Subject :

☛ **Organized Markets**

Subject Code No.: 1908060103010001 / 1908060403010001 / 1908060203010001

Seat No.:

Student's Signature

પ્રશ્ન ૧ **ટૂંકમાં જવાબ આપો.** **૧૦**

૧. સંગઠિત બજારની વ્યાખ્યા આપો.

૨. બજાર સમિતિની વ્યાખ્યા આપો.

૩. પ્રમાણીકરણનો અર્થ લખો.

૪. રોકાણ એટલે શું?

૫. NSDLના હેતુઓ જણાવો.

પ્રશ્ન ૨ નિયંત્રિત બજારોના આધુનિક વલણો સમજાવો. **૧૩**

અથવા

પ્રશ્ન ૨ મ્યુચ્યુઅલ ફંડોની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો. **૧૩**

પ્રશ્ન ૩ વિવિધ પક્ષ કારોને ડિપોઝિટરી સિસ્ટમથી થતા લાભો વર્ણવો. **૧૩**

અથવા

પ્રશ્ન ૩ આર્થિક વિકાસમાં શેરબજારની ભૂમિકા તપાસો. **૧૩**

પ્રશ્ન ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) **૧૪**

૧. સટ્ટાના ફાયદા

૨. ઓટીસીના લાભો

૩. સેબીની મર્યાદાઓ

૪. ઈન્ફર્મેશન ટેક્નોલોજીના કાર્યો

ENGLISH VERSION

Q-l Answer the following Question in brief: **10**

1. Give Definition of organized market.
2. Give Definition of market committee
3. Write the meaning of standardization.
4. What is Investment
5. Give objectives of NSDL

Q-2 Explain the Recent trends of Regulated market. **13**

OR

Q-2 Discuss the Role of mutual Funds. **13**

Q-3 Describe the benefits of depository system to various parties. **13**

OR

Q-3 Examine the role of stock market in economic development. **13**

Q-4 Write short note. (Any two) **14**

1. Benefits of speculation
2. Benefits of OTC
3. Limitations of SEBI
4. Functions of Information Technology.

RAN-1908060103030001

RAN-1908060103030001 / 1908060403030001 / 1908060203030001

M.Com. (Sem. III) Examination October - 2023

Strategic Management I

Time: 2 Hours] **[Total Marks: 50**

સૂચના : / Instructions

(1) **નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.**
Fill up strictly the details of ☛ signs on your answer book

Name of the Examination:

☛ **M.Com. (Sem. III)**

Name of the Subject :

☛ **Strategic Management I**

Subject Code No.: **1908060103030001 / 1908060403030001 / 1908060203030001**

Seat No.:

Student's Signature

પ્રશ્ન. 1. નીચેના પ્રશ્નોના ટુંકમાં જવાબ આપો. **10**

1. વિશિષ્ટ સામર્થ્ય એટલે શું?
2. વ્યવસ્થાતંત્રના આંતરિક પર્યાવરણના ઘટકોની યાદી આપો.
3. વલણ ઉલટાવવાની વ્યૂહરચના એટલે શું?
4. આર્ષદર્શન અને જીવનધ્યેય વચ્ચે તફાવત જણાવો.
5. વ્યવસ્થાતંત્રિય સક્ષમતા એટલે શું?

પ્રશ્ન. 2(અ) વ્યૂહાત્મક સંચાલનમાં હેતુની ભુમિકા (મહત્વ) સમજાવો. **07**

(બ) સામાન્ય સંચાલન સક્ષમતાને અસર કરતા પરિબળો ચર્ચો. **06**

અથવા

પ્રશ્ન. 2(અ) આધુનિકીકરણની વ્યૂહરચનાનો અર્થ જણાવી તેના લાભો જણાવો. **07**

(બ) વ્યૂહાત્મક સંચાલનના ભયસ્થાનો (મર્યાદાઓ) જણાવો. **06**

પ્રશ્ન. 3. ધંધાકિય એકમના આર્થિક અને નિયમનલક્ષી પર્યાવરણની વિગતવાર ચર્ચા કરો. **13**

અથવા

પ્રશ્ન. 3. પુનઃ ઈજનેરીકરણ (BPR) એટલે શું? તેની લક્ષણિકતાઓ અને લાભો જણાવો. **13**

પ્રશ્ન. 4. **નીચે પૈકી કોઈ પણ બે લખો.** **14**

1. જીવનધ્યેય નિવેદન
2. સ્વૉટ (SWOT) વિશ્લેષણ.
3. વિનિવેશની વ્યૂહરચના
4. વ્યૂહાત્મક સંચાલનનુ મહત્વ.

ENGLISH VERSION

Q. 1. **Answer the following Questions in brief.** **10**

1. What is meant by Distinct Competence?
2. State the components of internal environment of an organisation.
3. What is Turn Around strategy?
4. State the difference between Vision and Mission.
5. What is meant by Organisational Capability?

Q.2 (a) Explain the role (importance) of Objectives in Strategic Management. **07**

(b) Discuss the factors affecting the 'General Management Capability'. **06**

OR

Q.2 (a) Give the meaning of Modernization Strategy and state its advantages. **07**

(b) State the risks (limitations) of Strategic Management. **06**

Q. 3. Discuss the Economic and Regulatory Environment of an Organisation in detail. **13**

OR

Q. 3. What is meant by Business Process Reengineering? State its characteristics and advantages. **13**

Q 4. **Write any two Short note.** **14**

1. Mission Statement.
2. SWOT Analysis.
3. Divestment Strategy.
4. Importance of Strategic Management.

RAN-1908060403040010

RAN-1908060403040010

M. Com. (Sem. - III) Examination October - 2023

Consumer Behaviour : Paper -VII

Marketing Management

સૂચના : / Instructions

(૧) **નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.**
Fill up strictly the details of ☛ signs on your answer book

Name of the Examination:

☛ **M. Com. (Sem. - III)**

Name of the Subject :

☛ **Consumer Behaviour : Paper -VII - Marketing Management**

Subject Code No.: **1908060403040010**

Seat No.: | | | | | | |

Student's Signature

પ્ર. ૧. **કોઈપણ પાંચનો ટૂંકમાં જવાબ આપો.** **(૧૦)**

૧. ગ્રાહક વફાદારી શું છે?

૨. સામાજિક વર્ગનો અર્થ શું છે?

૩. સંસ્કૃતિનો અર્થ શું છે?

૪. ગ્રાહક વર્તન વ્યાખ્યાયિત કરો.

૫. ગ્રાહક કોણ છે?

પ્ર. ૨. અભ્યાસના એક અલગ ક્ષેત્ર તરીકે ઉપભોક્તા વર્તનના વિકાસને સમજાવો. **(૧૩)**

અથવા

પ્ર. ૨. ગ્રાહકની ધારણાને અસર કરતા આંતરિક અને બાહ્ય પરિબળો શું છે? **(૧૩)**

પ્ર. ૩. ઉપભોક્તા કેવી રીતે માર્કેટિંગ સૂચિતાર્થ સંદર્ભે સ્વ-છબીઓ સાચવવાનો પ્રયાસ કરે છે? **(૧૩)**

અથવા

પ્ર. ૩. ઉપભોક્તા વર્તનની બદલાતી જીવનશૈલીથી સમાજ કેવી રીતે પ્રભાવિત થાય છે? **(૧૩)**

પ્ર. ૪. કોઈપણ બે પર ટૂંક નોંધ લખો. **(૧૪)**

૧. સબ કલ્ચર

૨. દેખાતું જોખમ

૩. બ્રાન્ડ વફાદારી

૪. જ્ઞાનાત્મક સિધ્ધાંત

ENGLISH VERSION

Q. 1. Answer in brief of any five. **(10)**

1. What is customer loyalty?
2. What is meaning of social class?
3. What is meant by culture?
4. Define Consumer Behaviour.
5. Who is consumer?

Q. 2. Explain development of consumer behaviour as a separate field of study. **(13)**

OR

Q. 2. What are the internal and external factors affecting consumer perception. **(13)**

Q. 3. How consumer attempt to preserve self-images reference to marketing implication? **(13)**

OR

Q. 3. How does society get affected with the changing life style of consumer behaviour? **(13)**

Q. 4. Write short note on any two. **(14)**

1. Subculture.
2. Perceived Risk.
3. Brand Loyalty.
4. Cognitive Theory.

RAN-2108060103055005

RAN-2108060103055005

M.Com. (Sem. III) Examination October - 2023

Financial & Management Accounting Paper - VIII

Time: 2 Hours] **[Total Marks: 50**

સૂચના : / Instructions

(1) **નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.**
Fill up strictly the details of ☛ signs on your answer book

Name of the Examination:

☛ **M.Com. (Sem. III)**

Name of the Subject :

☛ **Financial & Management Accounting Paper - VIII**

Subject Code No.: **2108060103055005**

Seat No.: | | | | | | |

Student's Signature

(2) જરૂરી ગણતરી તમારા જવાબના ભાગ રૂપે દર્શાવો.

(3) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર. 1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

1) અમર લિ. કંપનીની છેલ્લા વર્ષની વિગત નીચે મુજબ છે. **(04)**

વેચાણ એકમો	- 60,000
એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ	- 28 રૂ.
એકમદીઠ કુલ ખર્ચ	- 31 રૂ.
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	- 35 રૂ.
વર્તમાન ઉઘરાણીનો સમયગાળો	- 75 દિવસ
ઉઘરાણી ખર્ચ	- 15,000 રૂ.
ઘાલખાધ	- 3.5%
રોકાણ પર વળતરનો દર	- 20%

કંપની નીચે મુજબ કડક શાખ નીતિ અપનાવા માંગે છે.:

શાખ મુદત	- 30 દિવસ
વધારાના ઉઘરાણી ખર્ચનો અંદાજ રૂ. 24,000	
અંદાજીત ઘાલખાધ	- 0.5%
વેચાણમાં અંદાજીત ઘટાડો	- 8,000 એકમો

શું કડક શાખ નીતિ કંપનીએ અપનાવવી જોઈએ? શા માટે?

2) ઓબેરોય કંપનીએ તા. 01-04-2019 નાં રોજ 1,500 શેર, શેર દીઠ રૂ. 80 લેખે કર્મચારી શેર વિકલ્પ યોજના હેઠળ મંજૂર કર્યા. માલિકીહક નો સમયગાળો 3 વર્ષનો છે અને હક ના ઉપયોગ નો સમયગાળો મહત્તમ 1 વર્ષનો છે. શેરની બજારકિંમત એ તારીખે શેરદીઠ રૂ. 160 હતી. શેરની દાર્શનિક કિંમત રૂ. 10 હતી. કર્મચારીઓએ 30.09.2022 ના રોજ બધા જ વિકલ્પ નો સ્વીકાર કર્યો. ઉપરની માહિતી પરથી આમનોંધ લખો અને કર્મચારી વળતર ખર્ચ ખાતું તૈયાર કરો. **(04)**

3) હિસાબી ધોરણ 10 મુજબ કાયમી મિલકતોનું પુનઃમૂલ્યાંકન **(02)**

પ્ર. 2 સ્વરા લિમિટેડ નું તા. 31/03/2022 ના રોજ નું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. **(14)**

વિગત	નોંધ નંબર	રૂપિયા (લાખ માં)
(1) ઈક્વિટી અને દેવા		
(1) શેરહોલ્ડરો નાં ભંડોળો		
(અ) શેર મૂડી .... દરેક રૂ. 10 નો એક એવા પૂર્ણ ભરપાઈ ઈક્વિટી શેર		1,200
(બ) અનામત અને વધારો જામીનગીરી પ્રીમિયમ સામાન્ય અનામત નફા નુકસાન ખાતુ		 175 465 170
(2) બિન ચાલુ જવાબદારીઃ 12% નાં ડિબેન્ચર		 750
(3) ચાલુ જવાબદારી અને જોગવાઈઓ		570
કુલ		**3,330**
(2) મિલકતો		
(1) બિન ચાલુ મિલકતો કાયમી મિલકતો		 2,026
(2) ચાલુ મિલકતો સ્ટોક દેવાદારો રોકડ અને બેંક સિલક		 600 260 444
કુલ		**3,330**

સ્વરા લિમિટેડ એ 25% ઈક્વિટી શેરો તા. 01/04/2022 ના રોજ રૂ. 10 ના ભાવે બાયબેક કર્યા. તે હેતુ માટે 8% ના દરેક રૂ. 100 નો 1,00,000 પ્રેફરન્સ શેર બહાર પાડ્યા. જે પૂરેપૂરા ભરપાઈ થયા. બાયબેક ની કામગીરી પૂર્ણ થયા પછી કંપનીએ બાકીના ઈક્વિટી શેર હોલ્ડરોને ચાર શેર દીઠ એક બોનસ શેર પૂર્ણ ભરપાઈ આપ્યો. કંપનીના ચોપડે આમનોંધ લખો અને નવું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્ર. 2 સરગમ લિમિટેડ નું તા. 31/03/2022 ના રોજ નું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. **(14)**

વિગત	નોંધ નંબર	રૂપિયા (કરોડમાં)
(1) ઈક્વિટી અને દેવા		
(1) શેરહોલ્ડરો નાં ભંડોળો		
(અ) શેર મૂડી		
દરેક રૂ. 10 નો એક એવા		
પૂર્ણ ભરપાઈ ઈક્વિટી શેર		50
દરેક રૂપિયા 100 નાં એક એવા		
10% ની રીડીમેબલ પ્રેફ. શેરમૂડી		
પૂર્ણ ભરપાઈ		150
(બ) અનામત અને વધારો		
જામીનગીરી પ્રીમિયમ		50
સામાન્ય અનામત		520
મૂકી અનામત		30
(2) બિન ચાલુ જવાબદારી		----
(3) ચાલુ જવાબદારી		80
કુલ		**880**
(2) મિલકતો		
(1) બિન ચાલુ મિલકતો		
(1) કાયમી મિલકતો – મૂ. કિં 200		
બાદ : ઘસારો ની જોગવાઈ 200		
-----		-----
(2) રોકાણો મૂળ કિંમતે		
(બજાર કિંમત 800 કરોડ રૂ.)		200
(2) ચાલુ મિલકતો		680
કુલ		**880**

સરગમ લી. એ તા. 01/07/2022 ના રોજ પ્રેફરન્સ શેરના નાણાં પરત કર્યા અને તે દિવસે 100 લાખ ઈક્વિટી શેર રૂ. 50 ના ભાવે પરત ખરીદ કર્યા. કંપની પાસે ઉપરોક્ત ચાલુ મિલકતોમાં ઘણી મોટી રોકડ અને બેંક સિલક સમાયેલી છે જેના દ્વારા બંને પ્રકારના શેરોને ચુકવણી કરવામાં આવી. કંપની નાં ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો અને નવું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

પ્ર. 3 મનમોહક લિમિટેડ જેમણે પોતાનો ધંધો વર્ષ 2022 દરમિયાન શરૂ કર્યો છે તે અંદાજી નફા નુકસાન પત્રક નીચે મુજબ દર્શાવે છ. **(14)**

વિગત	રકમ રૂ.	રકમ રૂ.
વેચાણ		79,80,000
– વેચાણ પડતર		58,14,000
કાચો નફો		21,66,000
બાદ : વહીવટી ખર્ચા	5,32,000	
વેચાણ ખર્ચા	4,94,000	10,26,000
કર પહેલાનો નફો		11,40,000
બાદ : કરવેરાની જોગવાઈ		3,80,000
કર બાદ નફો		7,60,000
વેચાણ પડતરમાં નીચે મુજબ સમાવેશ છે		
માલસામાન વપરાશ		31,92,000
મજૂરી અને ઉત્પાદન ખર્ચા		23,75,000
ઘસારો		8,93,000
		64,60,000
બાદ : તૈયાર માલનો આખરનો સ્ટોક (ઉત્પાદનના 10%)		6,46,000
વેચેલ માલની પડતર		58,14,000

ઉપરની વિગતો તૈયાર માલનાં એકમો અંગેની છે. વાર્ષિક ઉત્પાદનનાં 15% જેટલા એકમો અર્ધ તૈયાર માલ તરીકે હોય છે. જેમાં માલસામાન 100% અને બાકીનાં ખર્ચનાં 40% નો સમાવેશ થાય છે. કંપનીની પોલિસી પ્રમાણે બે માસનાં વપરાશ જેટલો માલ સ્ટોકમાં રાખવામાં આવે છે.

બધા ખર્ચની ચુકવણીનો ગાળો 1 માસનો છે, જ્યારે કાચા માલનાં લેણદારો 1½ મહિનાની શાખ આપે છે. 20% વેચાણ રોકડેથી થાય છે અને બાકીનાં ઉધાર વેચાણ માટે બે માસની શાખ આપવામાં આવે છે.

90% આવકવેરો એડવાન્સમાં ત્રિમાસિક હપ્તેથી ભરવામાં આવે છે.

કંપની હાથ પર રૂ. 1,90,000 રોકડ રાખવા માંગે છે.

કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો અને કાર્યશીલ મૂડીની રોકડ પડતર દર્શાવો.

અથવા

પ્ર. 3 ધી સોહમ લિ. નીચેની માહિતી આપે છે. **14**

1. 2021 ના વર્ષની એકમદીઠ પડતરની વિગત દર્શાવતુ પત્રક નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	એકમદીઠ રૂ.
વેચાણ કિંમત	200
બાદ : વેચેલ માલની પડતર	150
નફો	50

2. વેચેલ માલની પડતરની વિગત એકમદીઠ નીચે પ્રમાણે હતી.

વિગત	એકમદીઠ રૂ.
કાચો માલ	100
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	30
પરોક્ષ ખર્ચ	20
કુલ પડતર	150

તમને વિનંતી કરવામાં આવે છે કે 2021 ના વર્ષના આધારે અને નીચેની વધારાની માહિતી ધ્યાનમાં લઈ 2022 ના વર્ષ માટેની કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

3. 2022 ના વર્ષનો અંદાજઃ

(1) 2021 ની સરખામણીમાં 2022 માં ભાવવધારો નીચે પ્રમાણે થયેલો હશે.

વિગત	ભાવવધારાનો દર
કાચો માલ	30%
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	20%
પરોક્ષ ખર્ચ	10%
નફામાં વધારો (એકમદીઠ)	12 રૂ.

(2) 2022 નું અંદાજીત ઉત્પાદન 52,000 એકમોનું છે.

4. વધારાની માહિતી :

(1) કાચો માલ સરેરાશ 1 માસ સ્ટોકમાં રહે છે.

(2) કાચો માલ સરેરાશ ½ માસ પ્રક્રિયામાં રહે છે.

(3) તૈયાર માલ સરેરાશ 1 માસ સ્ટોકમાં રહે છે.

(4) ઉત્પાદનનો 25% ભાગ રોકડેથી વેચાય છે.

(5) કાચા માલનો 10% ભાગ રોકડેથી ખરીદાય છે.

(6) વેપારીઓ 1 માસની શાખ આપે છે.

(7) ગ્રાહકોને 2 માસની શાખ અપાય છે.

(8) મજૂરીની ચૂકવણીની અવધિ 2 અઠવાડિયા છે.

(9) પરોક્ષ ખર્ચની ચૂકવણીની અવધિ 1 માસની છે.

(10) હાથ પર રોકડ અને બેંક સિલક રૂ. 10,000 રહેવાની ધારણા છે.

એમ માનવામાં આવે છે કે ઉત્પાદન આખા વર્ષ દરમિયાન એકસરખી રીતે થાય છે. મજૂરી અને શિરોપરી ખર્ચ વર્ષ દરમિયાન એકસરખી રીતે ચૂકવવાપાત્ર બને છે. એક વર્ષ માટે 52 અઠવાડિયા ધારો અને 4 અઠવાડિયાની મુદત બરાબર 1 માસ ધારો.

પ્ર. 4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ ત્રણ) (12)

1. હિસાબી ધોરણ 13
2. શેર બાયબેક ની પદ્ધતિઓ
3. આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાં વ્યવસ્થા ના પ્રશ્નો
4. કાર્યશીલ મૂડી નાં લક્ષણો
5. શાખ પત્ર

ENGLISH VERSION

Instructions:

(1) Show the necessary calculation as part of answer.

(2) Figures to the right indicate full marks of the question.

Q. 1 Answer the following questions: **(04)**

1) The following information is available of Amar Co. Ltd. of last year .

Sales Units	–	60,000
Variable Cost (Per Unit)	–	28 Rs.
Total Cost (Per Unit)	–	31 Rs.
Selling Price (Per Unit)	–	35 Rs.
Present Collection Period	–	75 days
Collection Expences	–	15,000 Rs.
Bad debts	–	3.5%
Rate of Return	–	20%

Company wants to adopt following Strict credit Standards

Collection Period	–	30 days

Additional Collection Charges Expected Rs. 24,000

Expected Bad debts	–	0.5%
Expected Decreased in Sales	–	8,000 Units

Should the Company adopt strict credit terms ? why?

2) Oberoi Limited granted 1,500 options on 1st April, 2019 at Rs. 80 when the market price was Rs. 160. Face value of share is Rs. 10. The vesting period was 3 years. The maximum exercise period was 1 year. All the 1,500 options were exercised by the employees on 30th October,2022.
Pass necessary journal entries recording above transaction and Prepare Employee Compensation Expense Account. **(4)**

(3) Revaluation of fixed assets as per AS - 10 **(2)**

Q. 2 Following is the balance sheet of Swara Limited as on 31 March, 2022. **(14)**

Particular	Note no.	Rs.(in lakhs)
EQUITY AND LIABILITIES		
(1) Shareholders' Funds:		
(a) Share capital Equity share of Rs. 10 each fully paid		1,200
(b) Reserves and surplus		
Securities Premium		175
General reserve		465
Profit and loss account		170
(2) Non-current liabilities : 12% Debentures		750
(3) Current liabilities and provisions		570
TOTAL		**3,330**
II. ASSETS		
(1) Non -current assets:		
(1) Fixed assets		2,026
(2) Current assets:		
Stock		600
Debtors		260
Cash & Bank balance		444
TOTAL		**3,330**

On 1st April 2022 The company announced the buy-back of 25% of its equity shares at Rs. 10 per Share. For this purpose, Company issued 1,00,000, 8% preference shares of Rs. 100 each at par. The issue was fully subscribed. The company achieved the target of buy-back. Later the company issued one fully paid up equity share by way of bonus shares for every four equity shares held by the equity Shareholders.

Pass necessary journal entries and prepare post buyback Balance Sheet.

OR

Q. 2 Following is the balance sheet of Sargam Limited as on 31 March,2022. **(14)**

Particulars		**Note no.**	**Rs.(in Crores)**
I. EQUITY AND LIABILITIES			
(1) Shareholders' Funds:			
(a) Share capital			
Equity share of Rs. 10 each fully paid			50
10% Redeemable preference shares of Rs. 100 each, fully paid up.			150
(b) Reserves and surplus			
Securities Premium			50
General reserve			520
Capital Reserve			30
(2) Non -current liabilities			---
(3) Current liabilities			80
TOTAL			**880**
II. ASSETS			
(1) Non -current assets:			
(1) Fixed assets : Cost	200		
Less : Provision for depreciation	200		
	------		
(2) Investments at cost (Market value of Rs.800 Cr.)			200
(2) Current assets			680
TOTAL			**880**

The company redeemed preference shares on 1 July, 2022. It also bought back 100 lakhs equity shares of Rs.10 each at 50 per share. The payments for the above were made out of the huge bank balances, which appeared as a part of current assets. Pass journal entries and Prepare post buyback balance sheet

Q. 3 Manmohak company newly commencing business in 2022 has the under mentioned Profit and Loss Account: **(14)**

Particular	Rs.	Rs.
Sales		79,80,000
Less : Cost of goods sold		58,14,000
Gross Profit		21,66,000
Less : Administrative expenses	5,32,000	
Selling expenses	4,94,000	10,26,000
Profit before tax		11,40,000
Less . Provision for taxation		3,80,000
Profit after tax		7,60,000

The cost of goods sold has been arrived at as under :

Materials used	31,92,000
+ Wages and manufacturing expenses	23,75,000
+ Depreciation	8,93,000
	64,60,000
Less : Stock of finished goods (10% of goods produced not yet sold)	6,46,000
Cost of Goods sold	58,14,000

The figures given above relate only to finished goods and not to work-in-progress. Goods equal to 15% of the year's production (in terms of physical units) will be in process on the average requiring full materials but only 40%of the other expenses. The company believes in keeping material equal to two month's consumption in stock.

All expenses will be paid one month in arrear. Suppliers of material will extend 1½ month's credit, Sales will be 20% for cash and the rest at two month's credit, 90% of the income-tax will be paid in advance in quarterly installments. The company wishes to keep Rs. 1,90,000 in cash.

Prepare an estimate of the requirement of

(i) Working Capital

(ii) Cash Cost of Working Capital.

OR

Q. 3 Soham Ltd. provides the following information: **(14)**

(1) The table showing the details of cost per unit for the year 2021 is as follows.

Particulars	Per Unit (Rs.)
Selling price,	200
Less: Cost of goods sold	150
Profit	50

(2) The detail of cost of goods sold per unit was as follows.

Raw material	100
Direct wages	30
Indirect costs	20
Total cost	150

You are requested to prepare a working capital requirement sheet for the year 2022 based on the year 2021 and considering the following additional information.

(3) Estimates for the year 2022 :

(1) Price Increases in 2022 compared to 2021 will be done according given below.

In raw materials	-	30%
In direct wages	-	20%
In indirect cost	-	10%
Increase in profit (Per unit)	-	12 Rs.

(2) Estimated production of 2022 is 52,000 units.

(4) Additional Information:

01) Raw materials remain in stock for an average of one month.

02) Raw materials remain in process for half a month on average.

03) Finished goods remain in stock for an average of one month.

04) 25% of the production is sold in cash (75% credit)

05) 10% of the raw material is purchased with cash. (90% credit purchase)

06) One month's credit is given by traders.

07) Customers are given two months credit.

08) The payment period for wages is two weeks.

09) The period for payment of indirect expenses is one month.

10) Cash on hand and bank balance are expected to be Rs. 10,000.

It is assumed that production is uniform throughout the year. Wages and overhead costs become payable equally during the year. Assume 52 weeks for a year and 4 weeks for a month.

Q. 4 Write a Short note: (Any three) (12)

1. Accounting Standard-13
2. Methods of share buy back
3. Basic problems in international financial management
4. Characteristics of working capital
5. Letter of Credit

RAN-2108060103066006

RAN-2108060103066006

M.Com. -II (Sem.-III) Examination November - 2023

Financial and Management Accountancy - IX

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

(1) **નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.**
Fill up strictly the details of ☛ signs on your answer book

Name of the Examination:

☛ **M.Com.-II (Sem.-II)**

Name of the Subject :

☛ **Financial and Management Accountancy - IX**

Subject Code No.: **2108060103066006**

Seat No.:

Student's Signature

પ્રશ્ન.1. માંગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો.(કોઈ પણ બે)

(A) નીચેની વિગતો પરથી પ્રક્રિયા ખાતુ બનાવો અને પૂર્ણ એકમોની એકમદિઠ પડતર શોધો. **(5)**

— દાખલ કરેલ એકમો = 5600 એકમો
— દાખલ કરેલ એકમોની પડતર = રૂ. 66780
— સામાન્ય બગાડ = 10%
— ઉત્પાદન = 4000 એકમો
— કુલ બગાડ = 700 એકમો
— છેવટનો સ્ટોક = 900 એકમો (70% પૂર્ણ)

(B) નીચે આપેલ ખરોખર મળેલ નફાના પત્રકમાં ખુટતી રકમો પૂર્ણ કરી ફરીથી ખરેખર મળેલ નફાનું પત્રક તૈયાર કરો. **(5)**

વિગત	દેખીતો નફો	શરૂના સ્ટોકમાં નફો	આખરના સ્ટોકમાં નફો	તફાવત	ખરેખર નફો
પ્રક્રિયા-1	?	-	-	-	?
પ્રક્રિયા-2	50,000	5,000	?	?	51,000
પ્રક્રિયા-3	?	12,500	?	–5,000	70,000
તૈયાર માલ	1,00,000	?	22,500	?	92,500
	23,75,00	?	?	?	22,6000

(C) સમજાવો : મુલ્યસાંકળ વિશ્લેષણનુ મહત્વ **(5)**

P0775

Q.2. પ્રક્રિયા 'X' ને લગતી માર્ચ-2023 ની વિગતો નિચે મુજબ છે. **(14)**

(A) <u>ઉત્પાદનને લગતી વિગતોઃ</u>
1. ભંગાર (એકમો) : 24000
2. છેવટનો સ્ટોક અને ભંગાર ગુણોત્તર : 3:4
3. દાખલ કરેલ માલસામગ્રી અને ભંગાર ગુણોત્તર = 23:3
4. ચાલુકામનો શરૂનો સ્ટોક અને ભંગાર ગુણોત્તર = 2:3

(B) <u>એકમદિઠ કિંમત અને પૂર્ણતાની કક્ષા :</u>

વિગત	એકમદિઠ કિંમત (રૂ.)	પૂર્ણતાની કક્ષા		
		માલસામાન %	મજુરી %	પરોક્ષ ખર્ચ %
1. ભંગાર	8	100%	70%	70%
2. છેવટનો સ્ટોક	-	100%	60%	60%
3. ચાલુકામનો શરૂનો સ્ટોક	10	100%	50%	50%
4. દાખલ કરેલ માલસામગ્રી	8	-	-	-

(C) <u>ખર્ચાઓ :</u>
1. મજુરી = મજુરી પૂર્ણ એકમોના એકમદિઠ રૂ. 4
2. ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચા = પરોક્ષ ખર્ચના પૂર્ણ એકમોના એકમદિઠ રૂ. ૨
3. પ્રક્રિયા 'y' ખાતે લઈ ગયેલ તૈયાર માલ = 158000 એકમો
4. સામાન્ય બગાડ = 8% દાખલ કરેલ એકમોના (શરૂનો સ્ટોક + દાખલ કરેલ એકમો)

<u>તૈયાર કરોઃ</u>
1. પૂર્ણ એકમો દર્શાવતુ પત્રક
2. દરેક તત્વોની એકમ દિઠ પડતર દર્શાવતુ પત્રક
3. પ્રક્રિયા 'X' નું ખાતુ

Q.3. વસ્તુ 'P' તૈયાર થના પહેલા 'X' 'Y' 'Z' પ્રક્રિયા ઓ માંથી પસાર થાય છે. તેની નિચેની વિગતો પ્રાપ્ત થઈ છે. **(14)**

(1) દરેક પ્રક્રિયાનો તૈયાર માલ બીજી પ્રક્રિયા ખાતે લઈ જતી વખતે ફેરબદલી કિંમત ઉપર 20% નફો ચઢાવવામાં આવે છે પ્રક્રિયા Z નો તૈયાર માલખાતે લઈ જતી વખતે પણ આજ પધ્ધતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.
(2) કોઈ પણ પ્રક્રિયામાં તા.૩૧.૩.૨૩ ના રોજ અર્ધ તૈયાર માલ ન હતો.
(3) પ્રક્રિયા 'X' ની કુલ પ્રાથમિક પડતર = રૂ. 10,000
(4) પ્રક્રિયા 'Y' ની કુલ પ્રાથમિક પડતર - રૂ. 20,000 અને મુળ પ્રાથમિક પડતર રૂ. 18,000.
(5) પ્રક્રિયા - Z મા દાખલ કરેલ માલસમાન રૂ. 2,500, મજુરી રૂ. 10,000 અને છેવટનો સ્ટોક રૂ. 7,500
(6) કુલ વેચાણ : રૂ. 45,000

(7) તૈયાર માલનો છેવટનો સ્ટોક : રૂ. 5,000.

તૈયાર કરો :

(1) પ્રક્રિયા- Z નું ખાતુ

(2) તૈયાર માલનું ખાતુ

(3) ખરેખર મળેલ નફાનુ પત્રક

(4) પાકા સરવૈયામાં દર્શાવવાના સ્ટોકનુ પત્રક

અથવા

Q.3. Neeta Ltd. ત્રણ વસ્તુ P-Q-R નું ઉત્પાદન કરે છે ઉત્પાદિત સંબંધી માહિતી નિચે મુજબ છે. **(14)**

વિગત	P	Q	R
વાર્ષિક ઉત્પાદન એકમો	15,000	30,000	45,000
માલસમાન ખર્ચ (એ.દિઠ રૂ.)	10	15	20
મજુરી ખર્ચ (એ.દિઠ રૂ.)	15	20	25
યંત્ર કલાક (એ.દિઠ)	4	4	4
પ્રત્યક્ષ મજુર કલાક (એ.દિઠ)	5	5	5
ખરિદ ઓર્ડરની સંખ્યા	60	75	105
યંત્ર ગોઠવણીની સંખ્યા	20	80	100

બધીજ પ્રવૃતિઓ માટે પરોક્ષ ખર્ચા નીચે મુજબ છે.

ઉત્પાદન સંબધિત ખર્ચા	Rs. 9,90,000
ખરિદી સંબધિત ખર્ચા	Rs. 7,20,000
ગોઠવણી સંબધિત ખર્ચા	Rs. 8,64,000
	25,74,000

પરોક્ષ ખર્ચાઓ મજુર કલાકો પર આધારિત છે. પ્રણાલિકાગત પધ્ધતિ અને પ્રવૃતિ આધારીત પડતર પધ્ધતિના આધારે એકમદિઠ તથા કુલ પડતર દર્શાવતુ પત્રક તૈયાર કરો.

Q.4. ટૂંક નોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) **(12)**

(1) બોન્ડનું મુલ્યાંકન

(2) બજાર કાર્યક્ષમતાના સ્વરૂપ

(3) પૂર્ણ એકમોનુ પત્રક

(4) મુલ્ય સાંકળ વિશ્લેષણના પગલા

ENGLISH VERSION

Q.1. Do as directed:(Any Two)

(A) From the following data prepare process account and find out cost per equivalent unit: **(5)**

- Input units	----	5600 units
- Cost of units	----	Rs. 66780
- Normal loss	----	10%
- Out Put	----	4000 units
- Total loss	----	700 units
- Closing stock	----	900 units (70% completed)

(B) Fill up missing figures in following given statement of actual and re-prepare a statement of actual profit: **(5)**

Particulars	Apparent Profit (Rs.)	Profit in Opening Stock (Rs.)	Profit in Closing Stock (Rs.)	Difference (Rs.)	Actual Profit (Rs.)
Process-I	?	-	-	-	?
Process-II	50,000	5,000	?	?	51,000
Process-III	?	12,500	?	–5,000	70,000
Finished Stock	1,00,000	?	22,500	?	92,500
	23,75,00	?	?	?	22,6000

(C) Explain: Importance of value chain Analysis **(5)**

Q.2. Data related to process - 'X' for the March-2023 are given below: **(14)**

(A) Particulars about Production:

1. Scrap (units) : 24000
2. Closing Stock to scrap ratio : 3:4
3. Input of material to scrap ratio = 23:3
4. Opening stock of WIP to scrap ratio = 2:3

(B) Details about value per unit and Degree of completion:

Particular	Rs. Per Unit	Degree of Completion		
		Material	Labour	Overheads
1. Scrap	8	100%	70%	70%
2. Closing Stock	-	100%	60%	60%
3. Opening Stock of W.I.P.	10	100%	50%	50%
4. Input of material	8	-	-	-

(C) Expenses:

1. Labour = Rs. 4 of equivalent production of labour.
2. Production overheads = Rs. 2 of equivalent production of overheads.
3. Completed and transfer to process 'y' = 158000 units
4. Normal loss % 8% of total Input (opening stock + unit input in)

Required to prepare:

1. Statement of equivalent production:
2. Calculate the cost per equivalent unit for each element.
3. Process Account 'X'

Q.3. Product 'P' passes through the 'X' 'Y' 'Z' process complete the following information was obtained. **(14)**

(1) The output of each process is charged to the next process at a price calculated to give a profit of 20% on the transfer price. The output of process - Z is charged to finished stock on a similar basis:

(2) There was no partly finished work in any process on March 31-2023.

(3) The total prime cost of process - 'X' Rs. 10,000

(4) The total prime cost of process - 'B' Rs. 20,000 and original cost Rs. 18,000.

(5) In process - Z Material introduced = Rs. 2,500, Labour = Rs. 10,000 and Closing Stock Rs. 7,500

(6) Total Sale = Rs. 45,000

(7) Closing Stock of finished Stock = Rs. 5,000.

Prepare:

(1) Process Account - Z

(2) Finished Stock A/C

(3) Actual profit realized statement

(4) Stock for balance sheet statement.

OR

Q.3. Neeta Ltd. manufactures three product P-Q and R. The related information is as under: **(14)**

Particulars	P	Q	R
Annual Production (Unit)	15,000	30,000	45,000
Material Cost per unit (Rs.)	10	15	20
Labour Cost per unit (Rs.)	15	20	25
Machine Hours per unit	4	4	4
Direct Labour Hours per-unit	5	5	5
No. of Purchasing Orders	60	75	105
No. of Machine set-ups	20	80	100

The overhead Expenses of all Activities are as under :

Quantity basis ____________	Rs. 9,90,000
Purchase basis ____________	Rs. 7,20,000
Set-up basis ____________	Rs. 8,64,000
	25,74,000

The overhead Expenses depend on Labour Hours.

Prepare statement showing per unit and total cost under traditional method and activity based costing method.

Q.4. **Write Short Note. (Any Two)** **(12)**

(1) Valuation of Bond

(2) Forms of Market efficiency

(3) Statement of Equivalent Production

(4) Steps in value chain analysis.

RAN - 1 9 0 8 0 6 0 1 0 3 0 2 0 0 0 1

RAN- 1908060103020001 / 1908060403020001 / 1908060203020001

M.Com. (Sem. III) Examination October - 2023

Financial and Management Accounting - I

SET - II

સૂચના : / Instructions

(૧)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of ☛ signs on your answer book

Name of the Examination:

☛ **M.Com. (Sem. III)**

Name of the Subject :

☛ **Financial and Management Accounting - I SET - II**

Subject Code No.: 1908060103020001 / 1908060403020001 / 1908060203020001

Seat No.:

Student's Signature

પ્ર.૧. ટૂંકમાં જવાબ આપો. **૧૦**

૧. નાણાંકીય સંચાલન એટલે શું?

૨. જોખમ સંચાલન એટલે શું?

૩. સીડ કેપિટલ એટલે શું?

૪. જાહેર ભરણાંના પ્રકારો જણાવો.

૫. કાર્યશીલ મૂડીના પ્રકારો જણાવો.

પ્ર.૨. (અ) આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાંકીય ભંડોળની વિગતે ચર્ચા કરો. ૭

(બ) સ્વેપના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. ૭

અથવા

(અ) જોખમ સંચાલનની પ્રક્રિયા સમજાવો. ૭

(બ) રિઝર્વ બેન્કના પ્રણાલિકાગત કાર્યોની ચર્ચા કરો. ૭

પ્ર.૩. (અ) ભંડોળ પ્રાપ્તિની ખાનગી ભરણાં પધ્ધતિની વિગતે ચર્ચા કરો. ૭

(બ) રોકડની જરૂરિયાતને નક્કી કરતા પરિબળો સમજાવો. ૬

અથવા

(અ) શાખ મૂલ્યાંકનની ભેદરેખા દોરતું વિશ્લેષણ પધ્ધતિ સમજાવો. ૭

(બ) માલસામાન સંચાલનની અ-બ-ક વિશ્લેષણની પધ્ધતિ સમજાવો. ૬

પ્ર.૩.(અ) ટૂંક નોંધ લખો. (કોઈ પણ એક) ૪

૧. નાણાંબજારના સાધનો

૨. લેણાં પર અંકુશની વસૂલાત મેટ્રીક્ષની પધ્ધતિ

૩. આર્થિક વરદી જથ્થો

(બ) ડોના લીમીટેડ પોતાના ગ્રાહકોને ૩૦ દિવસની શાખ આપે છે, જાન્યુઆરીથી એપ્રિલ સુધીનાં ઉધાર વેચાણ અને દેવાદારોને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે. તેના પરથી દેવાદારોનુ સરેરાશ આયુષ્ય શોધી સૂચન કરો. ૯

મહિનો	શાખ પર વેચાણ રૂ.માં	દેવાદારો રૂ. માં
જાન્યુઆરી	૧૮,૦૦૦	૩૨,૦૦૦
ફેબ્રુઆરી	૨૪,૦૦૦	૪૦,૦૦૦
માર્ચ	૩૨,૦૦૦	૪૮,૦૦૦
એપ્રિલ	૪૦,૦૦૦	૧૬,૦૦૦

ENGLISH VERSION

Q-l Answer in brief. **10**

1. What is financial management?
2. What is risk management?
3. What is seed capital?
4. State the types of public issue.
5. State the types of working capital.

Q-2 a) Discuss in detail about International Monetary Fund **7**

b) Discuss the types of SWAPS. **7**

OR

a) Explain the process of risk management. **7**

b) Discuss the traditional functions of Reserve Bank of India **7**

Q-3 a) Discuss in detail the private placement as a method of raising finance **7**

b) Explain the factors affecting cash requirement. **6**

OR

a) Explain Discriminant Analysis for credit evaluation. **7**

b) Explain the ABC analysis as a method of inventory management. **6**

Q-4 a) **Write Short note (Any one)** **4**

1. Money Market Instrument
2. Collection matrix as a technique of control over receivables
3. Economic Ordering Quantity

b) Dona Ltd. gives 30 days credit period to its customers. Information of credit sales and debtors from January to April is as under. **9**

Month	Credit Sales in Rs.	Debtors in Rs.
January	18,000	32,000
February	24,000	40,000
March	32,000	48,000
April	40,000	16,000

From the above information find out average life of debtors and give proper suggestions.

RAN-2108060103044004

RAN-2108060103044004

M.Com. (Sem. III) Examination October - 2023

Financial and Management Accounting : Paper - VII

સૂચના : / Instructions

(૧) **નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.**
Fill up strictly the details of ☛ signs on your answer book

Name of the Examination:

☛ **M.Com. (Sem. III)**

Name of the Subject :

☛ **Financial and Management Accounting : Paper - VII**

Subject Code No.: **2108060103044004**

Seat No.:

Student's Signature

(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.

Q. 1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (10)

(a) જેહન લિ. ના સંચાલકો પાંચ વર્ષોમાં તેની કિંમત વસુલ થઇ શકે એવી શરતે એક નવું યંત્ર ખરીદવાનું ઇચ્છે છે.

નીચે આપેલી માહિતીના આધારે તમારે સંચાલકોને સલાહ આપવાની છે કે નવું યંત્ર ખરીદવું જોઇએ કે નહિ?

(1) યંત્રની કિંમત રૂ. 2,13,500

(2) નવા યંત્રથી પ્રાપ્ત થતી વાર્ષિક વેચાણની આવક રૂ. 2,56,200

(3) ચલિત ખર્ચા વેચાણના 50%

(4) ઘસારા સિવાયનો વાર્ષિક સ્થિર ખર્ચ રૂ. 10,675

(5) યંત્રનું આયુષ્ય 10 વર્ષ સીધી લીટીની પધ્ધતિએ ઘસારો ગણવામાં આવે છે.

(6) નફા પર કરવેરા વસુલાતનો દર 50% છે.

(b) નીચેની માહિતી પરથી ખૂટતી વિગત શોધો.

વિગત	A	B
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	?	50
ચલિત ખર્ચા (વેચાણ કિંમતના ટકા)	60	?
વેચાણ એકમો	23,000	9,200
ફાળો	46,000	1,84,000
સ્થિર ખર્ચા	27,600	?
નફો કે નુકશાન	?	46,000

Q. 2 એન. એમ. લિમિટેડ એક જ પ્રોડક્ટ X નું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરે છે જેની વેચાણ કિંમત રૂ. 85 પ્રતિ એકમ છે અને ચલિત પડતર રૂ. 34 પ્રતિ એકમ છે. **(14)**

(i) જો આ વર્ષ માટે સ્થિર ખર્ચ રૂ. 10,20,000 છે અને વાર્ષિક વેચાણ સલામતી ગાળાના 60% પર છે, તો 40% ના આવકવેરા ધારીને વેચાણ પર ચોખ્ખા વળતરના દરની ગણતરી કરો.

(ii) આવતા વર્ષ માટે, બીજી પેદાશ શ્રેણી Y ઉમેરવાની દરખાસ્ત છે જેની વેચાણ કિમત એકમદીઠ રૂ. 106.25 રહેશે અને ચલિત પડતર રૂ. 21.25 પ્રતિ એકમ થશે. કુલ સ્થિર ખર્ચ રૂ. 14,16,525 હોવાનો અંદાજ છે. X : Y નું વેચાણ મિશ્રણ 7 : 3 હશે. આવતા વર્ષે વેચાણના કયા સ્તરે સમતૂટ બિંદૂ પ્રાપ્ત થશે? X અને Y બંને માટે અલગથી રૂપિયા અને જથ્થામાં સમતૂટ બિંદૂએ વેચાણ આપો.

OR

Q. 2 દિયા કંપની લિમિટેડ એક વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે. ચાલુ વર્ષે કંપની 32,500 એકમો રૂ. 16,25,000 ના નુકસાનથી વેચશે એવે અંદાજ છે. આ વર્ષ દરમ્યાન કંપની પ્લાન્ટની સામાન્ય ઉત્પાદન ક્ષમતાનો 75% ઉપયોગ કરશે એમ જણાય છે. સ્થિર ખર્ચા રૂ. 78,00,000 અને ચલિતખર્ચા વેચાણના 75% લેખે એમ ચૂકવાશે. **(14)**

નીચે જણાવ્યા મુજબ ગણતરી કરો:

(1) સમતૂટ બિંદુ

(2) કંપની સામાન્ય ઉત્પાદન ક્ષમતાના 90% જેટલો ઉપયોગ કરે ત્યારે નફા કે નુકસાનની રકમ.

(3) રૂા. 26,00,000 ના નફાએ સલામતીનો ગાળો.

(4) વેચાણ કિંમતમાં 10% ઘટાડો, ચલિત ખર્ચમાં એકમદીઠ 22% નો ઘટાડો અને સ્થિર ખર્ચમાં રૂ. 11,86,250 નો વધારો એમ ત્રણે ફેરફાર એક સાથે થાય ત્યારે નવું સમતૂટ બિંદુ.

Q. 3 એક કંપની એક પરિયોજના બરાબર ચાલતી ન હોવાથી તે બદલવા વિચારે છે. (14)
ત્રણ પરસ્પર નિવારક એવી પરિયોજનાઓ H, M અને T ની દરખાસ્ત મૂકવામાં આવી છે. દરેક પરિયોજના માટે રૂ. 28,12,500 ની જરૂરિયાત અપેક્ષિત છે અને તેઓનું અંદાજી આયુષ્ય અનુક્રમે 5, 4 અને 3 વર્ષનું છે. ભંગાર કિંમત નથી. કંપનીનો નિયત વળતર દર 12% છે. કરવેરા બાદ નફો + ઘસારા ત્રણે પરિયોજનામાં નીચે મુજબ છે.

વર્ષ	નફો		
	H	M	T
	Rs.	Rs.	Rs.
1	5,62,500	11,71,875	9,37,500
2	6,56,250	9,37,500	13,12,500
3	8,43,750	7,50,000	5,62,500
4	11,25,000	5,62,500	-
5	15,93,750	-	-

(1) પરત આપ સમય, સરેરાશ વળતર દર, ચોખ્ખુ વર્તમાન મૂલ્ય અને નફાકારકતાના સૂચકઆંકની પધ્ધતિ અનુસાર દરેક પરિયોજનાને ક્રમાંક આપો.

(2) જો આંતરિક વળતર દર રોકાણ ઉપરના નિયત વળતર દર જેટલો જ હોય તો નફાકારકતાનો સૂચક આંક કેટલો હશે? નફાકારકતાનો સૂચકઆંક 1(એક) કરતાં ઓછો હોય તો તેનું મહત્વ શું છે?

(3) કઈ પરિયોજનાનો સ્વીકાર કરશો તે કારણો સહિત સમજાવો.
12% ના વટાવ પરિબળો રૂ. 1 નું વર્તમાનમુલ્ય પ્રથમ પાંચ વર્ષ માટે નીચે મુજબ છે,
0.893, 0.797, 0.712, 0.636 અને 0.567

OR

Q. 3 આલ્ફા લિમિટેડના ડિરેક્ટરો છેલ્લા 5 વર્ષથી ફેક્ટરીમાં કાર્યરત મશીનને બદલવા માટે નવું મશીન ખરીદવા અંગે વિચારણા કરી રહ્યા છે. વ્યાજની અવગણના કરી પરંતુ ચોખ્ખી કમાણીના 50% કરવેરાને ધ્યાનમાં રાખીને, સરેરાશ વળતરના દરની પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરીને બે વિકલ્પોમાંથી કયો વિકલ્પ પસંદ કરવો જોઈએ તે સૂચવો. **(14)**
તેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

વિગત	જૂનું મશીન	નવું મશીન
ખરીદ કિંમત	Rs. 2,00,000	Rs. 3,00,000
મશીનનું અંદાજિત આયુષ્ય	10 વર્ષ	10 વર્ષ
દર વર્ષે મશીનના કલાકો	2,000	2,000
કલાક દીઠ એકમો	24	36

કલાક દીઠ વેતન	15	26.25
વર્ષ દીઠ પાવર	10,000	22,500
વાર્ષિક વપરાશી સ્ટોર્સ	30,000	37,500
વાર્ષિક અન્ય તમામ ખર્ચ	40,000	45,000
એકમદીઠ માલસામગ્રીની પડતર	2.50	2.50
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	6.25	6.25

ધારો કે વેચાણ અને વેચાણની કિંમત સંબંધિત ઉપરોકત માહિતી દરેક મશીનના આર્થિક જીવન દરમિયાન યથાર્થ રહેશે. ઘસારા સીધી-લીટીની પદ્ધતિ અનુસાર વસૂલવામાં આવે છે.

Q. 4 **ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે બે)** **(12)**

(a) નાણાંનું સમય મૂલ્ય

(b) નાણાંનું ભાવિ મૂલ્ય સમજાવો.

(c) કોર્પોરેટ સામાજિક જવાબદારીનું કાર્યક્ષેત્ર

(d) કોર્પોરેટ સામાજિક જવાબદારીના સંદર્ભમાં કંપની એકટ 2013 ની જોગવાઈ.

ENGLISH VERSION

Instructions:

(1) The number on the right side shows the full marks of the question.

Q-1 **Answer the following question.** **(10)**

(a) The Management of Jehan Ltd., wants to buy a new machine on the condition that its cost can be recovered in five years.

You advise the management whether the machine should be purchased or not on the basis of the following information.

(1) Cost of the Machine Rs. 2,13,500

(2) Annual sales revenue generated by the new machine Rs. 2,56,200

(3) Variable cost: 50% of sales

(4) Annual fixed costs other than depreciation Rs. 10,675

(5) The life of the machine is 10 years. Depreciation is provided on the straight-line method.

(6) Tax rate is 50% of the profit.

(b) Find the missing detail from the information below.

Particular	A	B
Unit selling price	?	50
Variable expenses (percentage of selling price)	60	?
Sales units	23,000	9,200
Contribution	46,000	1,84,000
Fixed costs	27,600	?
Profit or loss	?	46,000

Q. 2 N. M. Ltd. manufactures and sells a single product X whose selling price is Rs. 85 per unit and the variable cost is Rs. 34 per unit. **(14)**

(i) If the Fixed Costs for this year are Rs. 10,20,000 and the annual sales are at 60% margin of safety, calculate the rate of net return on sales, assuming an income tax level of 40%

(ii) For the next year, it is proposed to add another product line Y whose selling price would be Rs. 106.25 per unit and the variable cost Rs. 21.25 per unit. The total fixed costs are estimated at Rs. 14,16,525. The sales mix of X : Y would be 7 : 3. At what level of sales next year would break even sales? Give separately for both X and Y the break-even sales in rupee and quantities.

OR

Q. 2 Diya Company Ltd manufactures a product. For the current year, the company expects to sell 32,500 units involving a loss of Rs. 16,25,000. Only 75% of the plant's normal capacity is being utilized during the current year. The fixed costs for the year amount to Rs. 78,00,000 and variable costs amount to 75% of the sales value, you are required to: **(14)**

(1) Calculate the break-even point.

(2) Calculate the amount of profit or loss, if the company operates at 90% of its normal capacity.

(3) Calculate the margin of safety at a profit of Rs. 26,00,000.

(4) Calculate the revised break-even point, if there is a reduction in selling price by 10%, a reduction in variable costs per unit by 22%, and an increase in fixed costs by Rs. 11,86,250. All these changes are to be taken together.

Q. 3 One project of a Company is doing poorly and is being considered for replacement. Three mutually exclusive projects H, M and T have been proposed. The projects are expected to each require Rs. 28,12,500, have an estimated life of 5 years, 4 years and 3 years respectively, and have no salvage value. The company's required rate of return is 12%. **(14)**

The anticipated profits after taxes + depreciation for the three projects are as follows:-

year	Profits		
	H	M	T
	Rs.	Rs.	Rs.
1	5,62,500	11,71,875	9,37,500
2	6,56,250	9,37,500	13,12,500
3	8,43,750	7,50,000	5,62,500
4	11,25,000	5,62,500	-
5	15,93,750	-	-

(1) Rank each project applying the methods of payback, the average rate of return, net present value and profitability index.

(2) What would be the profitability index if the internal rate of return equalled the return on investment? What is the significance of a profitability index of less than one?

(3) Recommend the project to be adopted and give reasons.

The present value of Re. 1 at the discount rate of 12% for the first five years is Rs. 0.893, 0.797, 0.712, 0.636 and 0.567.

OR

Q-3 The directors of Alpha Limited are contemplating the purchase of a new machine to replace a machine which has been in operation in the factory for the last 5 years. Ignoring interest but considering tax at 50% of net earnings, suggests which of the two alternatives should be preferred using the average rate of return method. The following are the details: **(14)**

Particular	OLD MACHINE	NEW MACHINE
Purchase price	Rs. 2,00,000	Rs. 3,00,000
Estimated life of the machine	10 years	10 years
Machine hours per annum	2,000	2,000

Units per hour	24	36
Wages per hour	15	26.25
Power per annum	10,000	22,500
Consumables stores per annum	30,000	37,500
All other charges per annum	40,000	45,000
Materials cost per unit	2.50	2.50
Selling price per unit	6.25	6.25

You may assume that the above information regarding sales and cost of sales will hold good throughout the economic life of each of the machines. Depreciation has to be charged according to the straight-line method.

Q-4 **Write a short note: (any two)** **(12)**

(a) Time value of money

(b) Explain the Future value of money

(c) Scope of Corporate Social Responsibility

(d) Provision of Company Act 2013 in respect of Corporate social responsibility

---